

Vrijwillig Sierduiven Stamboek Nederland: Hoe en Waarom?

De landelijke registratie van sierduiven beperkt zich momenteel tot het bijhouden aan welke fokker ringen worden verkocht. Of die ringen worden gebruikt en wat voor jongen die ringen verkrijgen, dat blijft ongewis.

Tekst: Quido Valent

Waar is het goed voor?

Met het Vrijwillig Sierduiven Stamboek Nederland (VSSNL) willen wij met **minimale inspanning van de fokkers** het inzicht in de sierduivenpopulatie in Nederland flink vergroten. Individuele fokkers kunnen het VSSNL gebruiken als eenvoudige en goedkope fokadministratie. De gegevens kunnen door de fokkers worden ingezien en ook gebruikt om bijvoorbeeld stambomen te maken en verwantschap te controleren. De samenvoeging van gegevens van fokkers maakt het ook mogelijk om deze zaken te doen voor aangekochte dieren, mits ze in het systeem staan. Daarnaast geeft het Nederland-breed samenvoegen van de fokadministratie een veel beter beeld van de stand van de verschillende rassen. Hierdoor kunnen speciaalclubs meer inzicht krijgen in hoe hun ras(sen) ervoor staan. Zeker voor de meer zeldzame rassen, waar weinig fokkers van zijn, kan het opstellen van een fokbeleid -bijvoorbeeld op basis van de verwantschap- een belangrijk hulpstuk zijn om het voortbestaan van het ras te waarborgen.

Is het nodig?

Speciaalclubs hebben, net als veel fokkers, doorgaans als doel om hun lievelingsras te promoten en de toekomst van het ras te garanderen. Die toekomst probeert men te verzekeren door veel liefhebbers aan te trekken, zodat er veel fokkers zijn. Echter, het aantal fokkers neemt al een tijdlang gestaag af. Ook komen er steeds méér verschillende rassen (en kleurslagen) beschikbaar. Door deze combinatie daalt het gemiddelde aantal fokkers per ras. Het is daarom verstandig om aan Plan B te gaan werken. Het bijhouden van een uitgebreid (rasbreed) stamboek is een bewezen effectief Plan B. Het inzicht dat de administratie geeft kan worden ingezet om doelbewust te fokken voor de toekomst van het ras. **Rassen met kleine populaties zijn zeer kwetsbaar** voor problemen met inteelt. Hoewel nuttig op het hok, levert inteelt op den duur problemen op. Hierdoor kunnen rassen uitsterven. Zonder inzicht in de verwantschap is het bij kleine populaties met veel inteelt erg lastig om hier uit te komen. Een goed fokbeleid kan

Ringnummer dier			Geslacht	Kleurslag	Ras
Jaar	Maat	Diernummer	(M/V of ?)		
2012	S9	Ongeringd WE	M	Kakizilver geband	West of England tuimelaar
2013	S8	277	M	Zwartsprenkel	Oosterse roller
2017	S8	1732	V	Zwartsprenkel	Oosterse roller
2018	S8	7121	M	Roodzilver geband	Voorburgse schildkropper
2018	S8	12369	M	Blauw zwartgeband	Oosterse roller
2018	S8	12371	V	Zwartsprenkel	Oosterse roller
2016	S7	10501	V	Zwart	Amsterdamse baardtuimelaar

problemen voorkomen en zelfs herstellen. Zonder een gecoördineerde stamboekregistratie is dit echter onbegonnen werk!

Hoe lost een vrijwillig sierduivenstamboek iets op?

De meeste speciaalclubs zien er niet veel in om een eigen stamboek op te zetten en te beheren. Het kost schaarse tijd, moeite en geld en het voordeel ligt vooral op de langere termijn. Men ziet er doorgaans vanaf, waarmee Plan B in de kast blijft. Het verdwijnen van een ras met tanend fokkersbestand is weer een stapje dichterbij. Het **Vrijwillig Sierduiven Stamboek Nederland (VSSNL)** kiest voor een pragmatische aanpak:

- Eén punt voor de fokadministratie van alle sierduiven in Nederland.
- Iedereen (individuele fokkers, speciaalclubs, lokale clubs) kan gegevens voor in de administratie aanbieden.
- VSSNL verzorgt verwerking in een stamboekprogramma.
- Fokkers/speciaalclubs kunnen de administratie inkijken (niet aanpassen).

De (vrij beperkte) kosten worden voorlopig gedragen door de initiatiefnemers. Vrijwillige bijdrages zijn uiteraard ook welkom. De VSSNL service *blijft belangenloos en een vrijwilligersactiviteit*, zonder enig winsttoegmerk. Het VSSNL staat volledig los van elke andere organisatie. Niet alleen EE ringen worden geaccepteerd, maar ook ringen uitgegeven door andere organisaties, zo lang de in te voeren ringnummers uniek zijn.

Er worden géén gevoelige gegevens geregistreerd

Van elk dier het ringnummer, geslacht, ras en kleurslag. Zijn de ouders bekend, dan worden ook die ingevoerd en gekoppeld aan het dier. Fokkersgeheimen of namen van fokkers worden niet geregistreerd, waardoor er dus geen misbruik van de data kan worden gemaakt.

Door **jaarlijks** deze gegevens van fokkers te verzamelen, bouwen wij op één plek feitelijk voor *allerlei verschillende rassen tegelijk een inzichtelijk stamboek op*. Dit inzicht kunnen speciaalclubs, maar ook individuele fokkers gebruiken voor hun fokbeleid. VSSNL kan ook desgevraagd nader adviseren rond fokbeleid op basis van de stamboekgegevens. Voor dit soort services is o.a. de Stichting Zeldzame

Huisdieren (SZH) bij dit initiatief betrokken, waar ervaring is met het geven van fokadvies op basis van stamboekgegevens.

Hoe doe ik mee?

VSSNL nodigt iedereen uit om mee te doen. Dus, individuele fokkers zijn welkom, net als meer gecoördineerde acties vanuit speciaalclubs.

De bedoeling is dat iedereen jaarlijks tenminste de dieren opgeeft die zijn toegevoegd aan het fokbestand (dus alle fokdieren die nieuw zijn in jouw bestand, niet perse alle gefokte jongen!). Is er een administratie voorhanden die meerdere jaren teruggaat, dan is het erg fijn als die het eerste jaar in z'n geheel kan worden toegevoegd. Maak je al gebruik van een fokadministratieprogramma, dan is meestal wel een export van de gegevens mogelijk. Die ontvangen wij graag! Gegevens van dieren lever je liefst aan in het format als getoond in onderstaand voorbeeld (beschikbaar in Excel en Word). Elk dier staat op één regel en **tenminste de hier groen aangegeven kolommen zijn voor elk dier ingevuld**. Zijn ook de ouderdieren vermeld, dan moeten ook die op een eigen regel staan (of al eerder in ons systeem zijn ingevoerd).

Een export vanuit een fokadministratieprogramma kunnen wij desgewenst ook zelf omzetten in het voor ons benodigde format.

De ringnummers die gemeld worden moeten uniek zijn

Vandaar dat wij **jaartal, ringmaat en diernummer** nodig hebben van de NBS (en andere EE) ringen. Worden er andere ringen gebruikt (bijvoorbeeld van VDS), vraag dan even bij de uitgever van de ringen na welke combinatie uniek is. Laat het ons wel weten als er andere dan EE ringen zijn gebruikt, en welke dat dan zijn; dan zorgen wij dat unieke nummers in ons systeem komen.

Voor de **digibeten** met een papierenadministratie die ze graag willen toevoegen, maar niet zelf op de computer kunnen omzetten naar het Excel of Word format zullen we naar een oplossing zoeken. Wij zoeken dan een vrijwilliger die met het omzetten wil helpen. Wellicht kan iemand van de (speciaal)club hier ook bij helpen?

Wij hopen op veel gegevens van jullie allemaal. Je helpt zo eenvoudig aan de instanthouding van je favoriete rassen. Neem voor vragen en invulformulieren contact met ons op via: VSSNL@yahoo.com. <<

Ringnummer vader			Ringnummer moeder		
Jaar	Maat	Nummer	Jaar	Maat	Nummer
2013	S8	277			
2016	S8	6922	2016	S7	LT-163
2012	S8	5753	2014	S8	312